

Úřad práce ČR

Úřad práce České republiky, Krajská pobočka v Ústí nad Labem

Zpráva o situaci na krajském trhu práce, o realizaci APZ v roce 2017 a strategie APZ pro rok 2018

Obsah:

1. Zaměstnanost	2
1.1. Celková situace v zaměstnanosti kraje	2
1.2. Stručná charakteristika stavu a vývoje poptávky zaměstnavatelů po pracovní síle (volná pracovní místa)	3
2. Nezaměstnanost	4
2.1. Vývoj nezaměstnanosti v kraji v roce 2017	
2.2. Hlavní příčiny nezaměstnanosti v kraji	8
2.3. Územní rozložení registrované nezaměstnanosti v kraji	9
3. Charakteristika problémových skupin na krajském trhu práce a problémových regionů kraje z hlediska rozvoje zaměstnanosti	10
4. Cizinci na trhu práce kraje	14
5. Prognóza vývoje trhu práce na rok 2018	16
6. Realizace aktivní politiky zaměstnanosti v roce 2017	17
6.1. Realizace jednotlivých nástrojů APZ v roce 2017	17
6.2. Rekvalifikace (RK zabezpečované ÚP ČR, zvolené, zaměstnanecké), poradenství a pracovní rehabilitace	22
6.3. Projekty ESF.	24
6.4. Vyhodnocení cílů APZ stanovených na rok 2017	25
7. Cíle APZ pro rok 2018	26

1. Zaměstnanost

1.1. Celková situace v zaměstnanosti kraje

Zaměstnavatelé, zaměstnanci a OSVČ	stav k	
	31. 12. 2016	31. 12. 2017
Zaměstnavatelé		
zaměstnavatelé	15 260	15 441
Zaměstnanci a OSVČ		
zaměstnanci	288 439	293 938
osoby samostatně výdělečně činné (OSVČ)	52 517	52 313
celková zaměstnanost (zaměstnanci + OSVČ)	340 956	346 251

Z meziročního srovnání počtu zaměstnavatelů i zaměstnanců vyplývá zlepšující se hospodářská a ekonomická situace v ČR i Ústeckém kraji, kdy došlo k nárůstu zaměstnavatelů působících v regionu o 181 na stávajících 15 441 subjektů. Největší zastoupení mají zaměstnavatelé dlouhodobě v okrese Teplice (2 479), následují okresy Ústí n. L. (2 463), Děčín (2 405), Litoměřice (2 312), Most (2 130), Chomutov (2 042) a nejméně firem opakovaně působí v okrese Louny (1 610).

U celkové zaměstnanosti se počet evidovaných pracujících navzdory poklesu počtu OSVČ zvýšil, a to o 5 295 osob na stávajících 346 251 osob ke konci roku 2017. Nárůst v oblasti zaměstnanosti částečně koresponduje s poklesem v oblasti nezaměstnanosti, kdy ÚP ČR meziročně eviduje v Ústeckém kraji o 13 006 uchazečů o zaměstnání méně. Počet OSVČ meziročně klesl o 204 osob, přičemž ke konci roku 2017 bylo v Ústeckém kraji evidováno celkem 52 313 OSVČ. Nejvíce zaměstnanců a osob samostatně výdělečně činných tradičně pracuje či provozuje živnost v okrese Ústí nad Labem (104 099), následují okresy Teplice (47 551), Děčín (44 720), Litoměřice (41 939), Chomutov (40 593), Most (37 755) a Louny (29 594).

V rámci monitorovacích kontaktů bylo v průběhu roku zjištěno, že navštívení zaměstnavatelé mají většinou v úmyslu zaměstnance přijímat, popř. obměňují své stávající zaměstnance. Meziročně se výrazně zvýšil počet nabízených pracovních míst nabízených zaměstnavateli prostřednictvím Úřadu práce ČR. Organizační změny či hromadná propouštění realizovaná v Ústeckém kraji v roce 2017 byly oznamovány Úřadu práce ČR zcela ojediněle.

V průběhu roku 2017 nahlásili hromadné propouštění 2 zaměstnavatelé se sídlem v Ústeckém kraji a propuštěno mělo být celkem 65 zaměstnanců. Mezi propouštějící zaměstnavatele patří společnost, která k 31. 12. 2017 uzavřela svou pobočku v okrese Děčín a propustila všech 45 zaměstnanců. Druhým propouštějícím zaměstnavatelem je společnost působící v okrese Litoměřice, kde se propouštění k 31. 12. 2017 dotklo všech 20 zaměstnanců z důvodu likvidace společnosti.

Organizační změny nahlásili i další zaměstnavatelé se sídlem mimo Ústecký kraj, ale s provozovnou na území kraje. Celkem se tyto změny mohly dotknout až 6 zaměstnavatelů a 81 zaměstnanců.

1.2. Stručná charakteristika stavu a vývoje poptávky zaměstnavatelů po pracovní síle (volná pracovní místa)

Stupeň vzdělání	31. 12. 2016			31. 12. 2017		
	uchazeči	volná místa	uchaz./ 1 místo	uchazeči	volná místa	uchaz./ 1 místo
bez vzdělání a neúplné základní vzdělání	2 649	133	19,9	5 072	312	16,3
základní vzdělání	17 733	2 876	6,2	9 993	5 432	1,8
nižší střední vzdělání	33	290	0,1	22	216	0,1
nižší střední odborné	1 544	543	2,8	1 135	550	2,1
střední odborné s výučním listem	13 925	2 417	5,8	9 381	2 556	3,7
střední nebo střední odborné bez maturity i výučního listu	209	19	11,0	140	56	2,5
ÚSV	862	236	3,7	556	259	2,1
ÚSO s vyučením i maturitou	1 318	166	7,9	929	182	5,1
ÚSO s maturitou (bez vyučení)	4 773	486	9,8	3 281	609	5,4
vyšší odborné vzdělání	187	89	2,1	115	78	1,5
bakalářské vzdělání	398	33	12,1	259	54	4,8
vysokoškolské	871	344	2,5	616	495	1,2
doktorské	26	2	13,0	23	9	2,6
celkem	44 528	7 634	5,8	31 522	10 808	2,9

Ve srovnání s předchozím rokem došlo celkově k významnému nárůstu o 3 174 volných pracovních míst (dále i VPM) na stávajících 10 808 ke konci roku 2017, přičemž v listopadu 2017 dosáhl počet nabízených míst v Ústeckém kraji historického maxima (10 912 VPM) od zavedení stávajících krajů k 1. 1. 2001. Pokračuje tak vývoj započatý v předchozích letech, kdy situace v nabídce pracovních míst zrcadlově kopíruje vývoj nezaměstnanosti v ČR obecně.

Z hlediska počtu nabízených pracovních míst převládají ke konci roku, tak jako v minulých letech, místa pro vyučené uchazeče a uchazeče se základním vzděláním, která dohromady tvoří téměř 84 % všech nabízených míst. V případě vyučených uchazečů (cca 31 %) se úplně neshoduje nabídka s poptávkou, kdy zaměstnavatelé poptávají především pracovníky ve výrobě, strojírenství, stavebnictví a oborech elektro, kteří jsou v evidenci uchazečů o zaměstnání zastoupeni minimálně. Vzhledem k této skutečnosti snižují zaměstnavatelé nabízející volná pracovní místa ze svých tradičních požadavků v oblasti dosaženého vzdělání, získaných dovedností či praxe, a to především u dělnických profesí (operátor výroby, obsluha výrobní linky, montážní, manipulační, výrobní dělník atd.). Nabídka pracovních míst pro uchazeče se základním vzděláním (54 %) je, i díky výše uvedenému, sice poměrně pestrá, ale zároveň značně zkreslená pracovními místy pouze pro osoby se zdravotním postižením nebo místy, u kterých zaměstnavatel sice požaduje minimální vzdělání, ve skutečnosti se však jedná o pozice, na kterých se zaměstnanec bez určité kvalifikace popř. praxe neobejde (např. řidič v mezinárodní kamionové dopravě, obchodní zástupce apod.). Situace se pro uchazeče se základním a nižším vzděláním vzhledem k jejich počtu příliš nezlepšuje a jedním z mála nástrojů pomoci

těmto uchazečům zůstávají nadále veřejně prospěšné práce jako nástroj aktivní politiky zaměstnanosti (dále i APZ). Z hlediska počtu uchazečů na jedno pracovní místo jsou na tom nejlépe uchazeči s nižším středním vzděláním, nejhůře uchazeči bez vzdělání a neúplným základním vzděláním. Na jedno volné pracovní místo připadalo k 31. 12. 2016 v Ústeckém kraji 2,9 uchazečů o zaměstnání, což je o 2,9 uchazečů meziročně méně a o 6,2 uchazečů méně než v roce 2015, ale zároveň více než dvojnásobek celorepublikového průměru, který činil ke konci roku 1,3 uchazeče o zaměstnání na jedno nabízené pracovní místo.

Volná místa jsou hlášena jak od velkých zaměstnavatelů, tak od středních a malých podniků. Mezi nejžádanější profese v rámci Ústeckého kraje patřili ke konci prosince 2017 převážně ostatní pomocní pracovníci ve výrobě, řidiči nákladních automobilů, montážní dělníci, svářeči, řezači plamenem a páječi, nástrojaři, seřizovači, obsluha obráběcích strojů a zařízení, kuchaři vč. pomocných, ruční balíči, číšníci a servírky, obsluha šicích strojů, šičky, zedníci, stavební dělníci a řemeslníci, pracovníci ostrahy, strážníci, lékaři aj. U některých profesí (číšníci a servírky, pracovníci ostrahy a strážníci, kuchaři aj.) je vyšší počet volných míst způsoben fluktuací na těchto místech, nejčastěji z důvodu nižšího mzdového ohodnocení.

U většiny profesí napříč obory (strojírenství a výroba, doprava, lékařství atd.) se však příliš nedaří spárovat uchazeče o zaměstnání s nabízenými volnými místy, neboť uchazeči často nesplňují požadavky zaměstnavatelů. Umisťování uchazečů o zaměstnání na nabízená místa často komplikují další překážky na straně uchazečů (ochota pracovat a učit se novým věcem, chybějící motivace, různá zdravotní omezení, rodinné důvody, zadluženost/exekuce, sociální problémy atd.). V některých profesích je nadále znát nedostatek pracovníků i přesto, že uchazeči těchto profesí jsou dlouhodobě zastoupeni v evidenci úřadů práce v Ústeckém kraji.

2. Nezaměstnanost

2.1. Vývoj nezaměstnanosti v kraji v roce 2017

Od srpna 2017 nevykazuje Ústecký kraj nejvyšší nezaměstnanost v rámci ČR, neboť jej „předstihl“ Moravskoslezský kraj. Nadále však platí, že patří mezi dva kraje nejvíce postižené nezaměstnaností. Vysoká nezaměstnanost je dána zánikem tradičního způsobu života vysídlených původních obyvatel kraje a následným jednostranným zaměřením na těžební, těžký a chemický průmysl. Po omezení těchto činností v 90. letech došlo v kraji prudkému nárůstu nezaměstnanosti. Důsledkem je nevyvážená vzdělanostní i sociální struktura obyvatel kraje. Téměř polovina nezaměstnaných má pouze základní vzdělání s minimálními pracovními návyky a jen velmi těžko se pro ně nachází na současném pracovním trhu uplatnění. Řada takovýchto uchazečů využívá také stávajícího sociálního systému, který je prakticky demotivuje k práci. Na sociálních dávkách dosáhnou tito uchazeči na finanční prostředky, které by nedokázali svými schopnostmi vydělat.

Příznivý vývoj nezaměstnanosti v Ústeckém kraji kopíroval v průběhu roku 2017 celorepublikové trendy, přičemž při vyjádření podílu nezaměstnaných je dokonce výrazně předčil. Meziročně došlo k poklesu podílu nezaměstnaných na obyvatelstvu ve věku 15 - 64 let v Ústeckém kraji o 2,4 % na stávajících 5,4 %.

Rok 2017 předčil z hlediska vývoje nezaměstnanosti i velmi příznivý rok 2016. Žádná významná regionální specifika nebyla zaznamenána a aktuální situace je především odrazem celkové situace na trhu práce, kde je významná poptávka pro pracovní síle, kterou Ústecký kraj v porovnání s dalšími kraji relativně disponuje. V roce 2018 lze očekávat zpomalení tempa zlepšování, v horším případě vedoucí ke stagnaci.

Zatím se na vývoji nezaměstnanosti v regionu nepromítlo ani plánované omezení těžby a předpokládané propouštění osob na dole ČSA, kde nedošlo k prolomení těžebních limitů. Při rovnoměrném rozložení propouštění zaměstnanců, by se za předpokladu zachování současných trendů mohl pracovní trh v Ústeckém kraji se vzniklou situací úspěšně vypořádat.

Nezaměstnaní, VPM a MN	stav k			
	celkem		ženy	
	31. 12. 2016	31. 12. 2017	31. 12. 2016	31. 12. 2017
 evidovaní uchazeči o zaměstnání celkem	 44 528	 31 522	 23 118	 16 644
z toho dosažitelní	42 257	28 941	21 867	15 209
volná pracovní místa	7 634	10 808	-	-
uchazeči připadající na 1 VPM	5,8	2,9	-	-
uchazeči pobírající podporu v nezaměstnanosti	8 674	6 772	4 620	3 622
podíl nezaměstnaných osob na obyvatelstvu ve věku 15-64 let (v %)	7,8	5,4	8,3	5,8

V roce 2017 došlo k meziročnímu zlepšení situace na trhu práce v Ústeckém kraji. Počet evidovaných uchazečů v průběhu roku klesal z nejvyšší hodnoty v lednu (45 188 UoZ) na nejnižší hodnotu v listopadu (31 023 UoZ). V prosinci došlo k mírnému navýšení a k poslednímu dni roku bylo evidováno v Ústeckém kraji 31 522 uchazečů o zaměstnání, což bylo meziročně o 13 006 osob méně. Průměrný měsíční počet evidovaných uchazečů v roce 2017 byl 37 375 osob. Z celkového počtu bylo 16 644 žen, které tak tvořily 52,8 % všech uchazečů o zaměstnání. Meziročně se jedná o pokles o 6 474 žen. Z hlediska počtu evidovaných uchazečů o zaměstnání jsou na tom nejhůře okresy Most (5 655 UoZ), Chomutov (5 294 UoZ), Ústí n. L. (5 020 UoZ), Děčín (5 009 UoZ). Nejméně uchazečů evidují v okresech Teplice (3 772 UoZ), Litoměřice (3 397 UoZ) a Louny (3 375 UoZ).

U dosažitelných uchazečů o zaměstnání je situace obdobná. Nejvyšší počet dosažitelných uchazečů byl v lednu (42 836 UoZ), nejnižší v listopadu (28 333 UoZ). K 31. 12. 2017 bylo evidováno 28 941 dosažitelných uchazečů, což meziročně znamená pokles o 13 316 osob. Ženy tvořily 52,6 % všech dosažitelných uchazečů a bylo jich ke konci roku evidováno 15 209, což bylo o 6 658 méně než v roce 2017.

V meziročním srovnání podíl nezaměstnaných na obyvatelstvu ve věku 15 - 64 let klesl o 2,4 % a k 31. 12. 2017 činil 5,4 %. Ze všech sedmi okresů Ústeckého kraje je dlouhodobě nejvíce postižen nezaměstnaností okres Most, který patří mezi nejpostiženější regiony i v celorepublikovém měřítku (2. místo, 7,3 %). Následují okresy Chomutov (8. místo, 5,9 %), Ústí n. L. (9. místo, 5,9 %), Děčín (10. místo, 5,5 %), Louny (12. místo, 5,2 %) a nejnižší nezaměstnanost je v okresech Litoměřice (31. místo, 4,0 %) a Teplice (33. místo, 4,0 %).

Tok nezaměstnanosti	celkem			ženy		
	nově evidovaní	vyřazení	umístění	nově evidované	vyřazené	umístěné
za rok 2016	56 110	62 360	39 188	26 735	29 471	18 793
za rok 2017	49 839	62 844	37 899	24 022	30 496	19 585

V meziročním srovnání došlo k významnému poklesu nově evidovaných uchazečů o zaměstnání. Počet vyřazených uchazečů je srovnatelný s předchozím rokem. V průběhu roku se nově zaevidovalo 49 839 a vyřazeno bylo 62 844 osob, z nichž 37 899 prokazatelně nastoupilo do zaměstnání. Tok nezaměstnanosti tak vykazuje zlepšení ve srovnání s rokem 2016.

Stupeň vzdělání	stav k							
	celkem				ženy			
	31. 12. 2016		31. 12. 2017		31. 12. 2016		31. 12. 2017	
	abs.	v %	abs.	v %	abs.	v %	abs.	v %
bez vzdělání a neúplné základní vzdělání	2 649	5,9	5 072	16,1	1 220	5,3	2 425	14,6
základní vzdělání	17 733	39,8	9 993	31,7	9 271	40,1	5 655	34,0
nižší střední vzdělání	33	0,1	22	0,1	19	0,1	16	0,1
nižší střední odborné	1 544	3,5	1 135	3,6	707	3,1	534	3,2
střední odborné s výučním listem	13 925	31,3	9 381	29,8	6 598	28,5	4 462	26,8
střední nebo SO bez maturity i výučního listu	209	0,5	140	0,4	183	0,8	123	0,7
ÚSV	862	1,9	556	1,8	562	2,4	348	2,1
ÚSO s vyučením i maturitou	1 318	3,0	929	2,9	738	3,2	505	3,0
ÚSO s maturitou (bez vyučení)	4 773	10,7	3 281	10,4	2 971	12,9	2 017	12,1
vyšší odborné vzdělání	187	0,4	115	0,4	146	0,6	81	0,5
bakalářské vzdělání	398	0,9	259	0,8	274	1,2	168	1,0
vysokoškolské	871	2,0	616	2,0	417	1,8	301	1,8
doktorské	26	0,1	23	0,1	12	0,1	9	0,1
celkem	44 528	100,0	31 522	100,0	23 118	100,0	16 644	100,0

Největší zastoupení v evidenci měli tradičně občané se základním vzděláním a vyučením, kteří dohromady tvoří více než 81 % všech uchazečů o zaměstnání. Lze předpokládat, že tento trend se nebude významně měnit ani nadále. V případě udržení příznivého ekonomického a hospodářského vývoje bude zastoupení těchto uchazečů na celkovém počtu naopak narůstat. Situace je vzhledem k poptávce ze strany zaměstnavatelů výrazně lepší pro vyučené, ačkoliv se možnosti uchazečů se základním vzděláním v letech 2016 a 2017, vzhledem k neustále rostoucímu počtu nabízených pracovních míst, výrazně zvýšily. Uchazeči se základním a bez vzdělání však nadále zůstávají nejproblémovější skupinou, která má stále nejvyšší podíl na celkovém počtu evidovaných uchazečů o zaměstnání. Doposud byly pro tuto skupinu osob využívány především veřejně prospěšné práce, což je vzhledem

k počtu uchazečů se základním vzděláním, klesajícímu počtu míst i alokaci finančních prostředků na veřejně prospěšné práce nedostačující, a to i navzdory tomu, že se KrP Ústí n. L. snaží zajistit optimální fluktuaci na těchto místech a aktivizovat tím větší množství evidovaných uchazečů. Zde však snaha ÚP ČR naráží na zájem zástupců obcí, kteří by rádi opakovaně využívali osvědčené pracovníky. V roce 2017 došlo ke snížení uchazečů o zaměstnání podpořených prostřednictvím veřejně prospěšných prací v Ústeckém kraji. Do budoucna je potřeba hledat nové cesty k řešení s důrazem na zvyšování kvalifikace uchazečů se základním vzděláním. Zkušenosti také ukazují, že případné odchylky mezi kvalifikačními požadavky a kvalifikací pracovní síly lze operativně řešit v rámci rekvalifikací. Přibližně 16 % evidovaných uchazečů o zaměstnání tvoří středoškoláci, kteří jsou poměrně snadno rekvalifikovatelnou skupinou s relativně vysokou úspěšností. Absolventi rekvalifikace mají poměrně dobré vyhlídky k získání zaměstnání, neboť v současné době je zájem ze strany zaměstnavatelů o tyto uchazeče zvýšený. Nejnižší zastoupení v evidenci mají opakovaně vysokoškoláci, kteří ke konci roku 2017 tvořili přibližně 3 % všech uchazečů o zaměstnání.

Věk	stav k							
	celkem				ženy			
	31. 12. 2016		31. 12. 2017		31. 12. 2016		31. 12. 2017	
	abs.	v %	abs.	v %	abs.	v %	abs.	v %
do 19 let	1 960	4,4	1 510	4,8	965	4,2	737	4,4
20 - 24 let	3 999	9,0	2 505	7,9	1 790	7,7	1 103	6,6
25 - 29 let	4 493	10,1	2 957	9,4	2 238	9,7	1 511	9,1
30 - 34 let	4 664	10,5	3 195	10,1	2 504	10,8	1 741	10,5
35 - 39 let	5 236	11,8	3 419	10,8	2 958	12,8	1 962	11,8
40 - 44 let	5 554	12,5	3 808	12,1	3 238	14,0	2 180	13,1
45 - 49 let	4 785	10,7	3 362	10,7	2 724	11,8	1 987	11,9
50 - 54 let	5 197	11,7	3 771	12,0	2 820	12,2	2 079	12,5
55 - 59 let	5 659	12,7	4 205	13,3	3 018	13,1	2 359	14,2
nad 60 let	2 981	6,7	2 790	8,9	863	3,7	985	5,9
celkem	44 528	100,0	31 522	100,0	23 118	100,0	16 644	100,0

V roce 2017 byl zaznamenán pokles podílu u všech věkových skupin do 44 let s výjimkou mladistvých do 19 let věku. Kromě celkové situace na trhu práce se do této skutečnosti příznivě promítá realizace projektu „Iniciativa podpory zaměstnanosti mládeže pro region NUTS 2 Severozápad v Ústeckém kraji“ financovaného z prostředků EU, který je zaměřen právě na podporu zaměstnávání osob do 30 let věku. Naopak podíl jednotlivých věkových skupin od 50 let se v roce 2017 zvýšil, přičemž míra zvýšení je přímo úměrná rostoucímu věku uchazečů. Nejvýraznější nárůst zaznamenala věková kategorie nad 60 let, což může být způsobeno zvyšováním věku pro nárok na odchod do starobního důchodu, a zároveň rostoucím počtem uchazečů o zaměstnání, kteří nesplňují požadovanou délku odpracovaných let pro vznik nároku na starobní důchod. V absolutním vyjádření došlo k poklesu počtu uchazečů všech věkových kategorií. Nejvyšší zastoupení mají uchazeči ve věku 55 - 59 let (13,3 %), nejnižší ve věku 20 - 24 let (7,9 %).

Délka evidence	stav k							
	celkem				ženy			
	31. 12. 2016		31. 12. 2017		31. 12. 2016		31. 12. 2017	
	abs.	v %	abs.	v %	abs.	v %	abs.	v %
do 3 měsíců	10 997	24,7	9 393	29,8	5 005	21,7	4 252	25,5
3 - 6 měsíců	6 597	14,8	4 689	14,9	3 494	15,1	2 527	15,2
6 - 9 měsíců	3 896	8,8	2 564	8,1	2 017	8,7	1 410	8,5
9 - 12 měsíců	2 949	6,6	2 038	6,5	1 511	6,5	1 118	6,7
12 - 24 měsíců	5 840	13,1	3 718	11,8	3 143	13,6	2 140	12,9
nad 24 měsíců	14 249	32,0	9 120	28,9	7 948	34,4	5 197	31,2
celkem	44 528	100,0	31 522	100,0	23 118	100,0	16 644	100,0

K 31. 12. 2017 se snížily absolutní počty uchazečů ve všech kategoriích dle délky evidence. Díky úspěšnému zacílení na dlouhodobě evidované uchazeče o zaměstnání (nad 12 měsíců), které je jednou z priorit Úřadu práce ČR, se podařilo v Ústeckém kraji meziročně snížit jejich podíl o 4,4 % na stávajících 40,7 %. Příznivě se na tomto vývoji projevilo ožívání ekonomiky, které je spojené s růstem objemu výroby a služeb, vytvářením nových pracovních míst a přijímáním nových pracovníků. Větší důraz je také kladen na kontrolní mechanismy v případě vyplácení nepojistných sociálních dávek popř. zpřísnění jejich vyplácení a v neposlední řadě zacílená podpora v rámci nástrojů APZ.

Růst podílu uchazečů evidovaných méně než 12 měsíce, především pak v kategoriích do 6 měsíců, lze v dané situaci považovat za žádoucí, neboť do této kategorie spadají především uchazeči postižení frikční nezaměstnaností, u nichž je předpoklad nalezení nového zaměstnání v krátkém časovém horizontu.

2.2. Hlavní příčiny nezaměstnanosti v kraji

Mezi hlavní příčiny a charakterizující faktory, které nepříznivě ovlivňují vývoj nezaměstnanosti v Ústeckém kraji, patří:

- silné zaměření ekonomiky na průmyslová odvětví s materiálovou náročností,
- koncentrace ekonomických subjektů v centrech kraje,
- horší dopravní obslužnost v některých odlehlých lokalitách kraje (zvýšení dopravních tarifů, snížení počtu dopravních spojů),
- vysoký podíl obyvatel se základním vzděláním,
- nízký podíl vysokoškolsky vzdělaných obyvatel kraje (chybějící regionální univerzity) spojený s jejich exodem do Prahy či zahraničí,
- nedostatečná integrace minoritních skupin obyvatelstva,
- vysoká kriminalita a výskyt sociálně-patologických jevů,
- existence sociálně vyloučených lokalit a vysoké zastoupení nezaměstnaných v těchto lokalitách,
- ztráta základních pracovních návyků a nezájem o zvyšování vlastního vzdělání či kvalifikace u vybrané části obyvatelstva,
- nevhodná skladba učňovských a studijních programů, které chrlí absolventy, kteří jsou na současném trhu práce nepotřební či dokonce nepoužitelní,

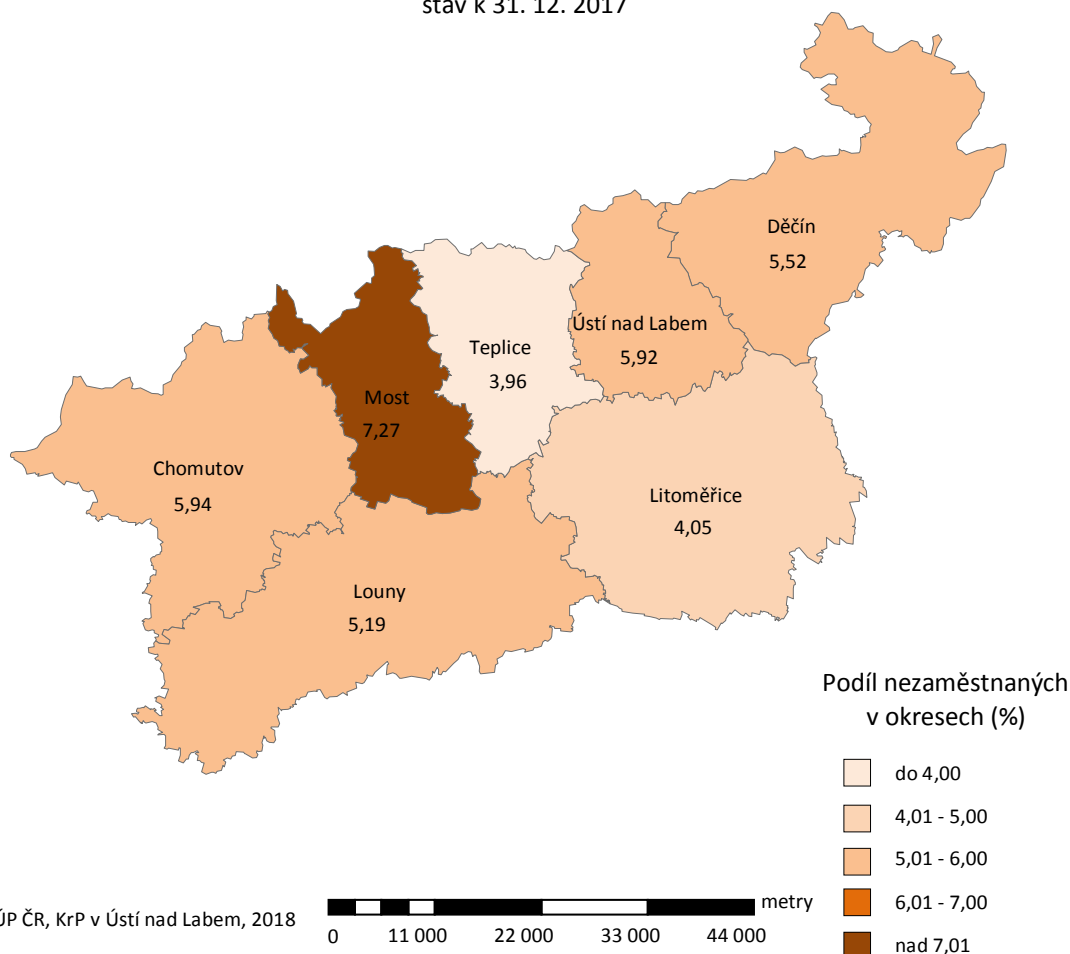

- nesoulad mezi kvalifikačními požadavky zaměstnavatelů a dosaženým vzděláním či praxí uchazečů o zaměstnání,
- častý požadavek na směnný provoz ze strany zaměstnavatelů,
- uzavírání krátkodobých smluv (dohody o provedení práce, pracovní činnosti, pracovní poměry na dobu určitou),
- špatná pověst a chování vybraných zaměstnavatelů, neochota zaměstnanců nastupovat k těmto zaměstnavatelům,
- vysoká fluktuace zaměstnanců u vybraných profesí, často spojená s nízkou mzdovou hladinou u těchto profesí,
- nízké mzdy v porovnání s poskytovanými nepojistnými sociálními dávkami doplňujícími u mnohých uchazečů příjmy k zajištění životního standardu,
- vysoká zadluženost některých uchazečů o zaměstnání spojená s hrozbou exekučního zabavení majetku a obstaráním bankovního účtu,
- pověst regionu spojená s nízkou atraktivitou.

2.3. Územní rozložení registrované nezaměstnanosti v kraji

Podíl nezaměstnaných na obyvatelstvu ve věku 15-64 let

okresy Ústeckého kraje
stav k 31. 12. 2017

3. Charakteristika problémových skupin na krajském trhu práce a problémových regionů kraje z hlediska rozvoje zaměstnanosti

Problémovým skupinám uchazečů o zaměstnání ÚP ČR věnuje zvýšenou péči vzhledem k jejich snížené možnosti uplatnění na trhu práce. Mezi ohrožené uchazeče o zaměstnání byly v roce 2017 zařazeny především osoby dlouhodobě (déle než 6 měsíců) vedené v evidenci, osoby bez vzdělání či se základním vzděláním, absolventi škol a mladiství bez praxe, osoby do 30 let a nad 50 let věku, osoby se zdravotním postižením vč. zdravotně znevýhodněných, osoby pečující o dítě do 15 let věku, osoby po návratu z trestu výkonu odnětí svobody a osoby, u kterých by mohlo setrváním v dlouhodobé nezaměstnanosti dojít k ohrožení sociálním vyloučením.

Osoby se zdravotním postižením

Osoby se zdravotním postižením (dále i ZP) mají omezenou možnost pracovního uplatnění a jsou také často zasaženi dlouhodobou nezaměstnaností. Hlavním problémem uplatnění osob se ZP je jejich nižší produktivita práce a častější nemocnost. Jejich zdravotní problémy často souvisí s výkonem jejich profese. Jsou proto vyloučeni z pracovního procesu nejen ze zdravotních důvodů, ale i kvůli omezení z hlediska vzdělání a praxe v jiných oborech a činnostech. U řady uchazečů se ZP také dochází ke kumulaci více zdravotních handicapů, což ještě více zhoršuje možnost začlenění uchazeče do pracovního procesu. Začlenění na trh práce ztěžuje i nízká úroveň odborné kvalifikace, relativně nízká motivace k získání zaměstnání ze strany těchto uchazečů, o poradenské aktivity nebo pracovní rehabilitace. Pozitivně se na zvyšování zaměstnanosti osob se ZP projevuje uplatňování nástrojů APZ, především refundace mzdových nákladů dle § 78 ZoZ, jejichž prostřednictvím Úřad práce ČR podporuje začleňování osob se ZP do pracovního procesu.

osoby se ZP	stav k			
	celkem		ženy	
	31. 12. 2016	31. 12. 2017	31. 12. 2016	31. 12. 2017
celkem	6 446	5 447	3 348	2 892
podíl na celkovém počtu uchazečů	14,5	17,3	14,5	17,4
z toho: plně invalidní	1	0	0	0
částečně invalidní	2	0	1	0
os. zdravotně znevýhodněné	841	831	480	486
os. invalidní - I. stupeň (§39/2a)	3 889	3 160	2 085	1 696
os. invalidní - II. stupeň (§39/2b)	1 678	1 433	768	701
os. invalidní - III. stupeň (§39/2c)	9	9	5	5
os. invalidní - III. stupeň (§39/2c, §39/4f)	26	14	9	4

K 31. 12. 2017 bylo v Ústeckém kraji evidováno 5 447 osob se ZP, což je v absolutním vyjádření meziroční pokles o 999 osob. Podíl těchto osob se však meziročně zvýšil o 2,8 % a ke konci roku činil 17,3 % všech evidovaných uchazečů o zaměstnání. Ženy ke konci roku tvořily 53,1 % všech evidovaných uchazečů se ZP, přičemž jejich podíl se meziročně zvýšil o 1,2 %.

Dlouhodobě evidovaní

Tato skupina patří mezi největší problémy, se kterými se na úřadech práce v současné době potýkají. Tuto skupinu však nelze hodnotit samu o sobě, neboť je „konglomerátem“ uchazečů z ostatních skupin. Lze však říci, že v ní převažují občané s nižší kvalifikací, zejména se základním vzděláním či bez vzdělání, s věkem nad 50 let, špatnou pracovní morálkou, osoby se záznamem v rejstříku trestů, zdravotním handicapem, bez motivace nebo řadící se do skupiny sociálně slabých, a to hlavně vlastním přístupem k odpovědnosti. U dlouhodobě nezaměstnaných se pak snižuje aktivita, narušuje vnímání času a nezaměstnaný upadá do apatie, která znesnadňuje nalezení sebeuplatnění na pracovním trhu. Pro zaměstnavatele se tak stávají rizikovou pracovní silou, před níž upřednostní osoby, které nebyly bez práce tak dlouhou dobu. Zároveň se lze důvodně domnívat, že část uchazečů o zaměstnání s evidencí delší než 12 měsíců zájem o zprostředkování zaměstnání pouze předstírá s cílem pobírání nepojistných sociálních dávek, které u nich suplují příjmy k zajištění životního standardu, hrazení zdravotního pojištění, popř. jsou zaměstnaní tzv. „na černo“.

Osoby s nízkou kvalifikací či bez kvalifikace

Tito lidé jsou nejvíce ohroženi dlouhodobou nezaměstnaností, ačkoliv jejich počet se meziročně snížil o 5 317 na 15 065 osob. Podíl na celkovém počtu uchazečů se však zvýšil o 2,1 % a ke konci roku 2017 činil 47,8 %, přičemž přibližně 53,6 % z celkového počtu tvoří ženy. Obvyklým nástrojem, který umožňuje této skupině bezproblémové uplatnění na trhu práce, jsou veřejně prospěšné práce. Dalším nástrojem, podporujícím uplatnění na trhu práce zůstávají rekvalifikace. Pokud se týká občanů s neuplatnitelnou kvalifikací na trhu práce i nadále jsou v odboru zprostředkování a poradenství seznamováni s nabídkou rekvalifikačních kurzů. Problematické je tuto skupinu k dalšímu vzdělávání, rekvalifikacím i k nástupu do zaměstnání motivovat, neboť pracovní místa pro tyto občany jsou často spojená s nízkým finančním ohodnocením. Na svůj způsob života jsou již navyklí a navíc jej přenášejí na další generace. Zároveň však platí, že v roce 2017 docházelo k opakovanému navyšování volných pracovních míst pro uchazeče se základním vzděláním a skuteční zájemci tak mají možnost širšího pracovního uplatnění, především jako obsluha strojů a zařízení, operátoři výroby, montážní a manipulační dělníci, řidiči nákladních automobilů, pomocní stavební dělníci apod.

Absolventi škol a mladiství

Tuto skupinu je třeba rozdělit na absolventy a mladistvé. Absolventi škol v současnosti nepatří mezi uchazeče nejvíce ohrožené na trhu práce, a to i díky realizovaným regionálním individuálním programům. Ke konci roku 2017 bylo evidováno v Ústeckém kraji 700 absolventů, což v meziročním srovnání znamená pokles o 389 osob. Absolventi tak tvořili přibližně 2,2 % všech uchazečů. Počet absolventů se pohybuje v ročních sezónních vlnách, kdy od začátku roku postupně klesá a minima dosahuje v období před letními prázdninami. Prudký nárůst je zaznamenán v prvních měsících nového školního roku, kdy se evidují absolventi, kteří nenalezli na trhu práce vhodné uplatnění či z různých důvodů nepokračovali v dalším vzdělávání. Ve zbytku roku dochází spíše k poklesu evidovaných absolventů. Vývoj počtu volných pracovních míst pro absolventy je příznivější než

u skupiny mladistvých a v současnosti jsou velmi poptávaní. Uplatnění absolventů závisí především na celkové ekonomické, politické i sociálně-demografické situaci v zemi, na celkové nezaměstnanosti, ale také vzdělávací nabídce, možnostech a aktivitách regionu.

Do skupiny mladistvých spadají osoby ve věku do 18 let, jejichž počet se dlouhodobě příliš nemění a nepravidelně kolísá. Na tuto skupinu uchazečů prakticky nemá vliv celková ekonomická situace a hospodářský vývoj. Největším problémem mladistvých s uplatněním na trhu práce je zejména jejich nedostatečné, často pouze základní či nižší vzdělání. Tito lidé nemají žádnou odbornost a ve většině případů nezískali ani žádné praktické dovednosti, čímž se stávají pro zaměstnavatele nezajímavými. Mladiství jsou především motivováni k návratu do vzdělávacího systému či zapojení do projektů ESF, které umožňují individuální práci s účastníky. Ke konci roku 2017 bylo v Ústeckém kraji evidováno 671 mladistvých, což znamená meziroční pokles o 134 osob. Přes tuto skutečnost zůstávají mladiství jednou z nejvíce ohrožených skupin na trhu práce.

Absolventi a mladiství tvoří dohromady 4,3 % všech uchazečů o zaměstnání. Meziročně došlo k poklesu o 521 osob a k 31. 12. 2017 bylo v Ústeckém kraji evidováno 1 370 absolventů a mladistvých.

Osoby ve věku do 30 let a nad 50 let

Uchazeči o zaměstnání ve věku do 30 let patří do skupiny těch, kterým je věnována zvýšená péče při zprostředkování zaměstnání vč. podpory v rámci nástrojů APZ, ačkoliv statisticky mezi nejvíce ohrožené kategorie nepatří. K 31. 12. 2017 bylo v kraji evidováno 6 972 uchazečů ve věku do 30 let, což bylo o 3 480 méně než před rokem. Z uvedeného počtu bylo 48,1 % žen a podíl na celkovém počtu uchazečů o zaměstnání tvořil ke konci roku 22,1 %, což znamená meziroční pokles o 1,4 procentního bodu.

To úplně neplatí v případě uchazečů ve věku nad 50 let a především pak ve věku 55 - 59 let, kteří jsou nejvíce zastoupenou věkovou skupinou v Ústeckém kraji. Osoby z těchto věkových skupin mohou nabídnout pracovní zkušenosti a návyky navzdory skutečnosti, že pro některé zaměstnavatele to mohou být pracovní návyky „negativně zaběhlé“. Vzhledem k blížícímu se starobnímu důchodu se dá předpokládat i nižší schopnost učit se novým věcem a zhoršující se zdravotní stav, který koreluje s věkem a délkou evidence. K 31. 12. 2017 bylo v Ústeckém kraji evidováno 10 766 uchazečů ve věku nad 50 let, což meziročně znamená pokles o 3 071 osob. Z uvedeného počtu bylo 50,4 % žen a podíl osob nad 50 let na celkovém počtu tvořil ke konci roku 34,2 %, což znamená meziroční nárůst o 3,1 procentního bodu.

Osoby pečující o děti do 15 let věku dítěte

Výraznému zvýšení zaměstnanosti těchto uchazečů často brání omezený počet jednosměnných pracovních míst a chybějící možnost zabezpečit péči o děti formou finančně nenáročných služeb, či v rámci rodin. Rodiče vracející se z mateřské dovolené zaměstnavatelé přirovnávají k absolventům. Navíc se obávají časté nemocnosti dětí a s tím spojené absence rodiče na pracovišti. Nedostižným se často stává i nábor do velkých firem převážně na průmyslových zónách, které realizují výrobu či montáž ve dvou až třisměnném provozu. Zároveň však v dnešní době platí,

že kreativní zaměstnavatelé si dokáží se vzniklou situací poradit, např. formou zřízení „školky“ pro děti vlastních zaměstnanců. Osoby pečující o děti do 15 let věku dítěte tak nepatří mezi nejproblémovější skupiny na trhu práce. Výjimky samozřejmě mohou tvořit např. matky samoživitelky.

K 31. 12. 2017 bylo v evidenci Úřadu práce ČR, krajské pobočky v Ústí n. L. vedeno 5 929 osob pečujících o děti do 15 let věku, což znamená meziroční pokles o 2 338 osob. Z uvedeného počtu bylo 88,6 % žen a podíl osob pečujících o dítě do 15 let na celkovém počtu tvořil ke konci roku 18,8 %. V současnosti je v kraji realizován regionální individuální projekt „Flexibilně do práce v Ústeckém kraji“ určený mj. právě pro osoby vracející se na trh práce po rodičovské dovolené, který je ze strany zaměstnavatelů i uchazečů o zaměstnání často vyhledáván vzhledem k nabídce zkrácených pracovních úvazků. Možnosti projektu vč. počtu podpořených osob jsou ale omezené.

Osoby ohrožené sociálním vyloučením, návrat z výkonu trestu odnětí svobody

Mezi osoby, u kterých by mohlo setrváním v dlouhodobé nezaměstnanosti dojít k ohrožení sociálním vyloučením, typicky patří občané po návratu výkonu trestu odnětí svobody nebo uchazeči ze sociálně vyloučených lokalit. Takovýmto uchazečům je třeba věnovat zvýšenou péči i v případě, že nespadají do žádné z výše uvedených kategorií.

Mezi problémové mikroregiony Ústeckého kraje jsou zahrnuty oblasti objektivně znevýhodněné proti okolním lokalitám.

Litvínov a okolí

Tento mikroregion tvoří hlavně druhé největší město okresu Litvínov, menší města Meziboří a Lom a okolní obce. V tomto mikroregionu je soustředěno několik významných zaměstnavatelů celookresního významu vč. UNIPETROL RPA, s.r.o. Převažující část ekonomicky aktivního obyvatelstva pracuje v chemickém průmyslu. I přes přítomnost významných zaměstnavatelů je mnoho obcí zasaženo vysokou nezaměstnaností. Podíl nezaměstnaných v regionu činil 7,2 %, ve městě Litvínov dokonce 8,0 %. Tento stav je způsoben především kvalifikační skladbou uchazečů o zaměstnání, která je buď nedostatečná (52,5 % uchazečů má základní vzdělání či je bez vzdělání), nebo svým zaměřením neodpovídá potřebám zaměstnavatelů.

Most a okolí

V tomto mikroregionu dominuje město Most a dále jsou zde obce, které tvoří předměstí města a jsou s ním velice úzce provázány. Pro tyto obce je charakteristický menší počet ekonomicky aktivních obyvatel a méně pracovních příležitostí. Podíl nezaměstnaných ke konci roku přesáhl 7,6 %, přičemž ve městě most činil 7,4 % a v obci Obrnice dokonce 13,2 %. Lidé žijící v tomto regionu ztratili v minulosti své pracovní uplatnění v souvislosti s restrukturalizací dolů a snížením počtu pracovníků v zemědělství. V současné době nachází lidé z tohoto regionu uplatnění u zaměstnavatelů, kteří podnikají v průmyslové zóně Joseph. Kvalifikační struktura uchazečů o zaměstnání je buď nedostatečná (51,5 % uchazečů v Mostě má základní vzdělání či je bez vzdělání), nebo svým zaměřením neodpovídá potřebám zaměstnavatelů. Ze strany zaměstnavatelů je o tyto uchazeče minimální

zájem, jelikož nedisponují potřebnými znalostmi a dovednostmi. Situaci často komplikuje i skutečnost, že tato skupina uchazečů o zaměstnání projevuje minimální zájem o zvýšení kvalifikace, ať už formou rekvalifikace či dalším studiem. Zároveň více než 49,3 % uchazečů je v evidenci Úřadu práce ČR déle než 12 měsíců.

Trmice

Městem s nejvyšším podílem nezaměstnaných jsou, navzdory meziročnímu poklesu o 2,4 %, Trmice na Ústecku, kde hodnota ke konci roku dosáhla 10,8 %. Příznivě se tak nejspíš projevuje bezprostřední přítomnost nejvýznamnější průmyslové zóny okresu s řadou středních i velkých zaměstnavatelů a širokou nabídkou volných pracovních míst. Největším problémem této lokality zůstává vzdělanostní složení obyvatelstva a sociální vyloučenost několika městských částí.

Úštěcko

Úštěk a okolí dlouhodobě patří mezi oblasti, kde vzhledem k úrodnosti země převládala hlavně zemědělská výroba a pěstování chmele. Na místní situaci se také negativně podílí absence větších zaměstnavatelů i dojezdová vzdálenost do větších měst, která je okolo 20 km. K 31. 12. 2017 byl podíl nezaměstnaných v mikroregionu 7,4 %, ve městě Úštěku dokonce 8,8 %. Současná skladba uchazečů o zaměstnání posouvá do popředí potřebu individuálního přístupu k uchazeči (poradenství, rekvalifikace, veřejně prospěšné práce, zařazení do vhodného projektu ESF).

Mezi města či obce s nejvyšším podílem nezaměstnaných (více než 10,0 %) v rámci Ústeckého kraje patřily k 31. 12. 2017 Rokle (14,8 %), Obrnice (13,2 %), Podbořanský Rohozec (12,7 %), Trmice (10,8 %), Měcholupy (10,3 %) a Jetřichovice (10,1 %). Zajímavostí je, že těchto šest obcí či měst se nachází v pěti různých okresech kraje.

4. Cizinci na trhu práce kraje

Zaměstnaní cizinci	stav k	
	31. 12. 2016	31. 12. 2017
zaměstnaní s pracovním povolením	122	570
informace o zaměstnání - cizinci z tzv. „třetích zemí“	2 664	3 545
Informace o zaměstnání - občané EU, EHP a Švýcarska	6 768	8 049
zelené karty	9	0
modré karty	0	3
zaměstnanecké karty	378	1 033
celkem	9 941	13 200

Po vstupu ČR do EU se zahraniční občané rozdělili do 2 základních kategorií, a to na občany Evropské unie a Evropského hospodářského prostoru, kteří mají volný přístup na český trh práce bez nutnosti povolení k zaměstnání, a ostatní cizince, tj. občany „třetích zemí“, kteří i nadále musí žádat o povolení k zaměstnání, pokud nesplňují některou ze zákonem povolených výjimek. Změnou zákona

č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a zákona 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, došlo ke změně vyřizování žádostí k povolení pobytu a práci pro státní příslušníky třetích zemí. Agendu vydávání povolení zaměstnání převzal od účinnosti zákona č. 101/2014 Sb., tj. od 24. 7. 2014, OAMP MV ČR a ÚP ČR tak ubyl počet povolení k zaměstnání a prodlužování povolení k zaměstnání.

K 31. 12. 2017 pracovalo v Ústeckém kraji celkem 13 200 občanů EU/EHP + Švýcarska a cizinců. Z meziročního srovnání údajů zaměstnávání cizích státních příslušníků vyplývá, že došlo k celkovému nárůstu o 3 259 osob, který se týkal především informačních a zaměstnaneckých karet. Nejvyšší zaměstnanost cizinců v kraji je v okrese Chomutov (2 729) Litoměřice (2 530), následují okresy Louny (1 975), Most (1 948), Ústí n. L. (1 768), Teplice (1 461) a nejnižší zaměstnanost cizinců je v okrese Děčín (789).

Z celkového počtu zaměstnaných cizinců jich k 31. 12. 2017 pracovalo na základě povolení k zaměstnání 570, což znamená meziroční nárůst o 448 cizinců. Je to způsobeno uzavíráním pracovních povolení k tzv. krátkodobému zaměstnání, kdy je pracovní poměr uzavřen na dobu kratší 90 dnů. Tyto změny umožnila novela zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti a úpravy agenturního zaměstnávání cizinců. Typickými profesemi, u kterých se využívá krátkodobého zaměstnání, jsou obsluha strojů a dělníci ve zpracovatelském průmyslu či svářeči. Obsazování volných pracovních míst je z pohledu zaměstnavatelů stále komplikovanější, tudíž roste zájem po zahraničních pracovnících. Občané cizích států však získávají pracovní povolení na území Ústeckého kraje především při pokrytí profesní poptávky firem, kterou není možné z řad evidovaných uchazečů o zaměstnání uspokojit. Rozhodnutí o povolení k zaměstnání cizích státních příslušníků vydaná ÚP ČR mají časově omezenou platnost a v roce 2017 se vydávala či prodlužovala maximálně na dobu 2 let. Zpřísněná opatření napomáhají nelegálnímu zaměstnání cizinců, což je přetrvávající problém české ekonomiky. Odhad počtu takto pracujících cizinců v Ústeckém kraji je velmi problematický a je z velké části ovlivňován momentálními potřebami a zakázkami vybraných zaměstnavatelů. Nejvíce cizinců pracujících v Ústeckém kraji v roce 2017 na základě povolení k zaměstnání pocházelo z Ruska, Ukrajiny či Japonska. Nejvíce povolení k zaměstnání bylo k 31. 12. 2017 vydáno v okresech Chomutov (177) a Louny (150). Nesledují okresy Most (73), Litoměřice (67), Děčín (46), Teplice (43) a nejnižší počet byl evidován v okrese Ústí n. L. (14).

Dále bylo ke konci sledovaného roku zaevidováno 8 049 informačních karet občanů EU/EHP + Švýcarska, což činí meziroční nárůst o 1 281 osob. U těchto občanů, kteří mají povolen volný vstup na místní pracovní trh, je cílem pouze zmapovat jejich počet. Nejvyšší počet informačních karet evidují v okrese Chomutov (1 718), následují okresy Litoměřice (1 584), Louny (1 391), Most (1 389), Ústí n. L. (1 003), Teplice (626) a nejnižší zaměstnanost cizinců je v okrese Děčín (338). Nejpočetnější skupinu dlouhodobě tvoří Slováci, Rumuni a Bulhaři. Nejčastěji pracují převážně jako sezónní pracovníci v zemědělství (chmelařství, ovocnářství apod.), výrobě (montážní, manipulační či pomocní dělníci aj.), stavebnictví (nekvalifikovaní stavební dělníci, zedníci atd.), řidiči MKD, prodáváči apod. V průběhu roku se v rámci sezónních prací v zemědělství takto protočilo jen v okrese Louny téměř 9 tis. cizinců.

Informačních karet cizinců, kteří nepotřebují povolení k zaměstnání, bylo k 31. 12. 2017 v kraji 3 545, což značí meziroční nárůst o 881 osob. Nejvyšší počet informačních karet pro cizince z tzv. „třetích zemí“ byl ke konci roku evidován

v okresech Ústí n. L. (668), Teplice (656) a Chomutov (653). Následují okresy Litoměřice (526), Most (437), Děčín (312) a Louny (293). V průběhu roku 2017 takto pracovalo v regionu nejvíce občanů Ukrajiny, Ruska či Vietnamu, a to především ve výrobě, stavebnictví nebo zemědělství.

S platností od 24. 6. 2014 již není možné žádat o zelenou kartu. Tento typ povolení byl nahrazen tzv. zaměstnaneckou kartou, která slučuje povolení k zaměstnání a povolení k pobytu v jeden doklad. Zaměstnaneckou kartu vydává Ministerstvo vnitra ČR prostřednictvím Odboru migrační a azylové politiky. Ke konci roku 2017 bylo v Ústeckém kraji vydáno 1 033 zaměstnaneckých karet, což je meziroční nárůst o 655 karet. Nejvyšší počet cizinců pracujících na základě zaměstnanecké karty působí v okrese Litoměřice (353), následují okresy Chomutov (181), Litoměřice (141), Teplice (133), Děčín (93), Ústí n. L. (83) a Most (49). Nejčastěji se jedná o občany Ukrajiny, Ruska, Vietnamu, Thajska, Mongolska a Turecka působící v průmyslu, strojírenství či zdravotnictví.

Cizinci zde dlouhodobě vykonávají práce, o které není ze strany občanů ČR zájem, nejčastěji z důvodů fyzické či časové náročnosti, pro nedostatečné finanční ohodnocení nebo zatím nedokáží cizince plnohodnotně zastoupit či nahradit. Cizinci pracují v profesích, kde přetrvává převis poptávky nad nabídkou, tj. ve stavebnictví, strojírenství, zemědělství, zdravotnictví, gastronomii atd. Ze strany zaměstnavatelů padají nejčastěji argumenty o vyšší produktivity práce, lepší morálce, ochotě práce přesčas, minimální absenci a neposlední řadě výši mzdy, kdy se manuálně zruční zahraniční pracovníci uplatňují v profesích s nízkou mzdovou hladinou, které nejsou pro tuzemské pracovníky vzhledem k úrovni nabízených nepojistných sociálních dávek „ekonomické“. U vysoce kvalifikovaných profesí (lékař, řídicí pracovník, specialista) potom také nedostatek zájemců splňujících požadované kvalifikační předpoklady, znalosti či dovednosti.

Od zavedení používání modrých karet k 1. 1. 2011 byly v Ústeckém kraji vydány první takovéto karty. K 31. 12. 2017 byly v kraji evidovány 3 modré karty, všechny v okrese Teplice.

5. Prognóza vývoje trhu práce na rok 2018

Ekonomická situace v ČR i okolních státech se vyvíjí příznivě a nic zatím nenasvědčuje tomu, že by mělo v dohledné době dojít k nějaké zásadní změně. Vzhledem k tomu lze očekávat, že i v roce 2018 bude situace na trhu práce příznivá. Dá se očekávat přetrvávající poptávka po pracovní síle, a tudíž dostatečná nabídka volných pracovních míst. S příchodem dalších nových investorů, kteří v roce 2018 mají zahájit svou činnost, bude rostoucí tlak na dostatek kvalitní pracovní síly.

Tato situace se zákonitě projeví i na ÚP ČR, kde lze předpokládat zvýšenou poptávku zaměstnavatelů po uchazečích o zaměstnání. Jednání se zaměstnavateli probíhají kontinuálně a ÚP ČR se snaží v rámci svých zákonných možností, připravit pro zaměstnavatele co nejlepší nabídku kvalitních zaměstnanců. Bohužel, snaha v některých případech naráží a bude narážet na velmi obtížné umístování některých uchazečů na trh práce, a to zejména kvůli kumulaci handicapů. Některé handicapu lze odstranit (vzdělání, praxe, dovednosti), některé nikoliv (zdravotní stav, sociální situace). Situaci navíc často komplikuje zadluženost klientů a hrozba exekuce

v případě, že by měli příjem. Nicméně pracovníci ÚP ČR bude dělat vše pro to, aby zaměstnavatele uspokojili v maximální možné míře.

Z hlediska skladby uchazečů o zaměstnání budou nejpostiženější skupinou lidé s kumulací handicapů (většinou nízké vzdělání + špatný zdravotní stav), kteří velice obtížně shánějí uplatnění na trhu práce. Stále problematickou bude i skupina dlouhodobě evidovaných uchazečů. Jejich situaci se ÚP ČR bude snažit řešit v rámci nástrojů APZ. Pro řešení situace zdravotně postižených uchazečů budou účelně využívány možnosti pracovní rehabilitace.

V rámci aktivní politiky zaměstnanosti budou určitě i nadále patřit mezi nejžádanější nástroje veřejně prospěšné práce a vyhrazená společensky účelná pracovní místa, která budou i v tomto roce přednostně financována z prostředků OP Zaměstnanost. Aktivní politika zaměstnanosti bude pro rok 2018 realizována jednak v rámci projektů spolufinancovaných z EU, jednak z prostředků z nespotřebovaných nároků z předchozích let. Tyto prostředky umožní efektivní podporu uchazečů, kteří jsou bez pomoci státu velmi obtížně zaměstnatelní.

Navzdory tomu, že v roce 2017 Ústecký kraj opustil první příčku v podílu nezaměstnaných, stále patří mezi regiony, které jsou nezaměstnaností nejvíce postižené. Situace by se měla i v roce 2018 dále zlepšovat, ačkoliv se dá očekávat, že pokles již nebude tak výrazný jako v předchozím roce. Na nezaměstnanost bude mít, tak jako v letech předchozích nezanedbatelný vliv i sezónní zaměstnanost v rámci vybraných odvětví.

6. Realizace aktivní politiky zaměstnanosti v roce 2017

6.1. Realizace jednotlivých nástrojů APZ v roce 2017

Realizace aktivní politiky zaměstnanosti v roce 2017 probíhala standardním způsobem za využití klasických nástrojů APZ a projektů EU. Bylo využito především finančních prostředků Evropského sociálního fondu prostřednictvím operačních programů a prostředků ze státního rozpočtu ČR. Realizace APZ byla zaměřena na cílové skupiny osob, které jsou nejvíce ohroženy na trhu práce. Jednalo se zejména o:

- uchazeči o zaměstnání vedení v evidenci nepřetržitě déle než 5 měsíců, především pak déle než 12 měsíců,
- uchazeči o zaměstnání, kterým je kvůli jejich zdravotnímu stavu, věku (absolventi bez praxe, mladí do 30 let a osoby nad 50 let) či péči o dítě věnována při zprostředkování zaměstnání zvýšená péče, či uchazeče o zaměstnání, u nichž existuje důvodný předpoklad dlouhodobého setrvání v evidenci ÚP ČR,
- uchazeči o zaměstnání, jimž je potřeba věnovat zvýšenou péči z jiného důvodu bránícího jejich vstupu na volný trh práce. Za jiný závažný důvod je rovněž považováno ohrožení sociálním vyloučením z důvodu setrvávání v dlouhodobé nezaměstnanosti nebo evidence bezprostředně navazující na ukončení výkonu trestu odnětí svobody.

Přehled APZ od počátku roku do 31. 12. 2017

Nástroj APZ	počet vytvořených míst	počet umístěných uchazečů / podpořených osob	z toho OZP	vyplacené finanční prostředky
VPP	1 974	2 247	309	266 659 876
SÚPM zřízená	3	0	0	155 000
SÚPM vyhrazená	430	443	56	33 198 156
SÚPM - SVČ	73	73	3	3 820 502
CHPM zřízená	99	263	263	6 941 402
CHPM - SVČ osob se ZP	1	1	1	80 000
CHPM, CHPM SVČ - provoz	18	18	0	417 139
příspěvek na zapracování	0	0	0	0
překlenovací příspěvek	3	3	0	58 000
rekvalifikace (bez zvolených)	2	2	2	44 973
zvolené rekvalifikace	0	0	0	
poradenské činnosti	x	x	x	475 057
pracovní rehabilitace	x	x	x	78 485
regionální mobilita - příspěvek na dojíždku	294	294	61	2 549 613
regionální mobilita - příspěvek na přestěhování	4	4	0	200 000
APZ jinde neuvedená	0	0	0	266 543
celkem národní APZ	2 901	3 348	695	314 944 746
VPP NIP	634	737	97	129 424 652
SÚPM vyhrazená NIP	576	574	92	39 492 052
rekvalifikace NIP, RIP, GP (bez zvolených)	666	666	65	13 151 485
zvolené rekvalifikace NIP, RIP	691	691	53	
poradenské činnosti NIP	x	x	x	0
pracovní rehabilitace NIP	x	x	x	0
EURES II, EURES-T TriRegio	x	x	x	877 837
POVEZ II.	x	x	x	20 889 052
RIP Flexibilně do práce, Společně to dokážeme	723	684	50	209 153 664
RIP Iniciativa podpory zaměstnanosti mládeže	961	957	14	
RIP Práce na zkoušku	263	238	8	
celkem ESF	4 514	4 547	379	412 988 742
celkem nár. APZ + ESF	7 415	7 895	1 074	727 933 488

Z pohledu počtu umístěných uchazečů o zaměstnání na trh práce, ale i z pohledu výše vynaložených finančních prostředků na realizaci APZ, došlo v roce 2017 k dalším úsporám ve srovnání s rokem předcházejícím. U některých nástrojů APZ (poradenství, EURES, pracovní rehabilitace) nelze přesně vyčíslit počet podpořených uchazečů, ale obecně platí, že s výjimkou regionálních individuálních

projektů (dále i RIP) a podpory regionální mobility jako nového nástroje APZ došlo k poklesu počtu podpořených uchazečů o zaměstnání v rámci jednotlivých nástrojů APZ. Přesuny (zvýšení/snížení) v rámci výše uvedeného přehledu jsou způsobeny především dostupností finančních prostředků při využití různých způsobů financování uvedených nástrojů APZ.

Veřejně prospěšné práce

Veřejně prospěšné práce (dále i VPP), které využívají především města, obce a jimi zřizované subjekty, jsou zaměřeny na podporu zaměstnání a zvýšení zaměstnatelnosti uchazečů o zaměstnání, kterým je věnována zvýšená péče při zprostředkování zaměstnání z důvodu jejich problémů s pracovním uplatněním. Tyto problémy jsou většinou kumulovány do několika oblastí, zejména žádná/nízká úroveň kvalifikace, dlouhodobá nezaměstnanost, vyšší věk, zdravotní omezení, dopravní obslužnost apod. Nástroj umožňuje obnovení a získání pracovních návyků, praxe, avšak může taktéž do určité míry fungovat i jako prevence nežádoucích sociálně patologických jevů a napomáhat prostřednictvím pracovního uplatnění společenské integraci sociálně nepřizpůsobivým osobám. VPP se realizují formou příspěvku na mzdové náklady zaměstnavatele (včetně odvodů) při vytváření časově omezených pracovních příležitostí, spočívajících zejména v údržbě veřejného prostranství, úklidu, údržbě veřejných budov, komunikací, obecních lesů a zimní údržbě. V průběhu roku 2017 však došlo na podpoření např. obsluhy informačního centra, školského pracovníka pro kontakt s rodiči, pracovníka centra drogově závislých, pomocného pracovníka v sociálních službách či zdravotnickém zařízení.

VPP jsou tradičním a dlouholetým nástrojem APZ, při jehož realizování jsou sledovány objektivní faktory, mezi něž patří především katastr obce (velikou rozlohou obce, a to včetně přidružených obcí, lesních ploch apod.), počet ekonomicky aktivních obyvatel, počet uchazečů o zaměstnání z dané obce aktuálně vedených v evidenci ÚP ČR a především aktuální finanční situace (rozpočet APZ), která se může meziročně významně lišit. Dalšími faktory, které mohou sehrát při rozhodování roli, jsou rozdíly mezi horskou, průmyslovou a zemědělskou oblastí okresu, vzdálenost od okresního města či spádového města mikroregionu (dopravní obslužnost), dlouhodobé sledování počtu běžně poptávaných VPP a také nenadálé situace, které mohou výrazně ovlivnit přechodně zvýšenou potřebu veřejně prospěšných pracovníků (např. povodně, sněhová kalamita).

V průběhu uplynulého roku bylo v rámci VPP celkem vytvořeno 2 608 míst, na které bylo umístěno 2 984 uchazečů o zaměstnání, což činí o 72 míst a 265 osob méně než v roce 2016. Celkové výdaje na VPP činily 472,8 mil. Kč, přičemž 79 % finančních zdrojů bylo hrazeno z prostředků ESF. Z počtu vytvořených míst a uhrazených prostředků vyplývá větší orientace na čerpání evropských financí a jejich upřednostňování před úhradou ze státního rozpočtu ČR. V roce 2018 se dá, vzhledem k množství přidělených prostředků, očekávat pokles/stagnace počtu umístěných uchazečů o zaměstnání na VPP.

V roce 2017 se příspěvek na 1 pracovní místo zvýšil z původních 14 000 Kč na 15 000 Kč. V případě předáků (vytvoření minimálně 6 pracovních míst na VPP) došlo k navýšení příspěvku na 16 000 Kč. Pro rok 2018 by výše příspěvku měla zůstat na stejné úrovni.

Společensky účelná pracovní místa vyhrazená u zaměstnavatele

Vyhrazená společensky účelná pracovní místa (dále i SÚPM) přispívají k dlouhodobějšímu pracovnímu uplatnění uchazečů o zaměstnání s handicapem na trhu práce (např. nedostatek praktických zkušeností, návrat žen na trh práce po mateřské a rodičovské dovolené, osoby starší 50 let, osoby s neuplatnitelnou kvalifikací na trhu práce, osoby po návratu z výkonu trestu odnětí svobody apod.), kterým nelze v současné době zajistit pracovní uplatnění jiným způsobem. Hlavním cílem tohoto nástroje je zamezit dlouhodobé nezaměstnanosti, a tím i případnému sociálnímu vyloučení, závislosti na sociálních dávkách a snížení životní úrovně. Podpora je zaměřena na úhradu mzdových nákladů zaměstnavatele (včetně odvodů) při vyhrazení specifického pracovního místa pro daného uchazeče o zaměstnání. SÚPM byly podporovány výhradně rizikové skupiny osob, zejména pak osoby dlouhodobě nezaměstnané, tj. s délkou evidence delší než 12 měsíců.

V průběhu roku 2017 bylo v Ústeckém kraji prostřednictvím SÚPM vyhrazená vytvořeno 1 006 pracovních míst a podpořeno 1 017 uchazečů o zaměstnání, což je meziroční pokles o 2 060 míst a 2 022 uchazečů, tj. přibližně o $\frac{2}{3}$ méně ve srovnání s rokem 2016. Celkem bylo uhrazeno více než 72,7 mil. Kč, přičemž výdaje hrazené z prostředků ESF překročily 54 %.

V roce 2017 činila základní výše příspěvku na vyhrazená SÚPM 8 000 Kč měsíčně a délka poskytování byla max. 6 měsíců. Poskytnutá částka se, v závislosti na kumulaci handicapů umísťovaných uchazečů na trh práce, mohla navyšovat. Prostřednictvím uvedeného nástroje byli v průběhu roku podpořeni především administrativní pracovníci, prodavači, asistenti, obchodní referenti, řidiči, skladníci, dělníci, řemeslníci, pracovníci v zemědělství nebo uklízeči.

Společensky účelná pracovní místa zřízená zaměstnavatelem

Obdobně jako v letech minulých se v roce 2017 tento nástroj prakticky nevyužíval. Zaměstnavatelé při porovnání podmínek jednotlivých nástrojů dávají přednost nástroji SÚPM vyhrazená.

Společensky účelná pracovní místa zřízena uchazečem o zaměstnání za účelem výkonu SVČ

V roce 2017 bylo podpořeno celkem 73 uchazečů o zaměstnání, kteří zahájili samostatnou výdělečnou činnost (dále i SVČ). Ve srovnání s rokem 2016 se jedná o pokles 71 osob, tj. přibližně o polovinu. V rámci této podpory bylo vynaloženo celkem 3,8 mil. Kč, všechno z národního rozpočtu ČR. Průměrná výše příspěvku tak činila 52 336 Kč, přičemž meziročně došlo k jejímu poklesu o 7 893,-. Projevilo se zde zpřísněné posuzování žádostí při zohlednění 3E. Max. výše poskytovaného příspěvku v rámci SÚPM - SVČ byla v roce 2017 stanovena na 80 000 Kč, pro rok 2018 by měla zůstat v nezměněné výši. Nejčastěji podporovanými obory činností prostřednictvím tohoto nástroje byly v průběhu roku 2017 obchodní činnost (velkoobchod a maloobchod), stavebnictví (přípravné a dokončovací stavební práce, vodoinstalatérství a topenářství, truhlářství a podlahářství), oděvnictví (výroba textilních výrobků, oděvů a oděvních doplňků, švadleny), osobní služby (kosmetika, manikúra, pedikúra, masérství), hostinská činnost, opravy a údržba motorových vozidel, účetnictví, finanční a daňové poradenství.

Chráněná pracovní místa

Chráněná pracovní místa (dále i CHPM) mají dlouhodobě setrvalé zastoupení v rámci APZ. Je to dáno specifickým charakterem, který se zaměřuje na podporu zdravotně handicapovaných osob. Faktory, které brání zařadit do pracovního procesu větší počet nezaměstnaných, je na jedné straně omezená poptávka zaměstnavatelů po pracovní síle se zdravotním handicapem, nízká mzdová úroveň těchto míst, na straně druhé nevhodná nabídka disponibilní pracovní síly, jež by odpovídala požadavkům zaměstnavatelů (tzv. negativní pracovní rekomandace).

V roce 2017 poskytl ÚP ČR, KrP Ústí n. L. příspěvek (CHPM zřízená, CHPM - SVČ osob se ZP, CHPM provoz) na podporu celkem 118 chráněných pracovních míst, na která se umístilo 282 osob se zdravotním postižením. V meziročním srovnání to znamená pokles o 43 podpořených míst a 4 podpořené osoby. Veškerá podpora CHPM byla financována z národního rozpočtu ČR a celkem vyčerpaná částka dosáhla 7,4 mil. Kč, což činí meziroční pokles o cca 5,2 mil. Kč.

V případech CHPM byli podpořeni především výrobní montážní, manipulační a pomocní dělníci, uklízeči, prodavači aj. Příspěvek na zřízení CHPM vč. SVČ byl v průběhu roku 2017 poskytován v max. výši 100 000 Kč a příspěvek na částečnou úhradu provozních nákladů v max. výši 48 000 Kč, přičemž částky by měly zůstat nezměněny i pro rok 2018. V průběhu roku 2017 byla vymezena CHPM celkem pro 620 osob se zdravotním postižením (dále i osob se ZP), což úzce souviselo s nárokem dle § 78 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti.

Od 1. 1. 2018 dochází k významným změnám v oblasti podpory zaměstnávání osob se ZP, kdy bude zrušeno vymezení CHPM a nahrazeno uznáváním zaměstnavatele na chráněném pracovním trhu. Zaměstnavatel zaměstnávající více než 50 % zaměstnanců se ZP musí požádat ÚP ČR o uznání na chráněném pracovním trhu při splnění předepsaných podmínek. Uznaný zaměstnavatel dle § 78 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti již nemusí zřizovat/vymezovat pracovní místa pro osoby se ZP, ale může rovnou na všechny zaměstnance se ZP vč. osob zdravotně znevýhodněných (dále i OZZ) žádat příspěvek dle § 78a) téhož zákona. Příspěvek náleží zaměstnavateli ve výši 75 % skutečně vynaložených mzdových nákladů na zaměstnance v pracovním poměru, který je osobou se ZP, včetně pojistného na sociálním zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a pojistného na veřejné zdravotní pojištění, které zaměstnavatel za sebe odvedl z vyměřovacího základu zaměstnance, nejvýše však 12 000 Kč (5 000 Kč na OZZ). Zaměstnavateli zároveň náleží paušální částka 1 000 Kč měsíčně na osobu se ZP.

Regionální mobilita

V průběhu roku 2017 se již ve všech krajích realizoval nový nástroj k podpoře regionální mobility. Cílem nástroje je podpořit uchazeče o zaměstnání, kteří se v rámci svého uplatnění na trhu práce rozhodnou dojíždět či přestěhovat za prací. Během roku 2017 bylo v Ústeckém kraji příspěvkem na podporu regionální mobility podpořeno 298 uchazečů (294 osob na dojížděku a 4 osoby na přestěhování). Nejčastější dojezdová vzdálenost byla 10 - 25 km a poskytovaná částka 1 500 Kč měsíčně (cca 78 % osob). Skladba podpořených uchazečů o zaměstnání byla opravdu pestrá, přičemž nejčastěji se jednalo o administrativní pracovníky a dělníky. Celkové náklady na realizaci nástroje činily 2,7 mil. Kč a byly hrazeny z národního rozpočtu ČR.

6.2. Rekvalifikace (RK zabezpečované ÚP ČR, zvolené, zaměstnanecké), poradenství a pracovní rehabilitace

Rekvalifikace

Rekvalifikace v roce 2017 realizoval ÚP ČR, KrP v Ústí n. L. několika formami. Zdrojem finančních prostředků byl Národní individuální projekt „Vzdělávání a dovednosti pro trh práce II“. Rekvalifikace byly realizovány také v rámci Regionálních individuálních projektů a Grantových projektů.

Struktura účastníků všech rekvalifikací (tj. zabezpečovaných i zvolených)

Účastníci rekvalifikací	celkem v rekval.	zahájené v roce 2017	ukončené		pokračují do dalšího roku	zaměření RK	
			celkem	z toho úspěšně		profesní	ostatní
celkem	1 452	1 359	1 279	1 231	41	237	1 215
z toho ženy	613	596	534	507	21	128	485
NIP	1 215	1 124	1 135	1 093	30	176	1 039
RIP	129	127	53	52	0	25	104
grantové projekty	108	106	90	85	11	36	72
uchazeči o zam.	1 429	1 340	1 259	1 211	39	237	1 192
zájemci o zam.	23	19	20	20	2	0	23
osoby se ZP	123	120	111	104	5	46	77

Národní individuální projekt „Vzdělávání a dovednosti pro trh práce II“ byl významným zdrojem finančních prostředků, z kterých byly v průběhu roku 2017 realizovány 2 typy rekvalifikací. V průběhu roku 2017 bylo do obou typů rekvalifikací zařazeno celkem 1 452 uchazečů o zaměstnání nebo zájemců o zaměstnání.

Struktura účastníků zabezpečovaných rekvalifikací

Účastníci rekvalifikací zabezpečovaných	celkem v rekval.	zahájené v roce 2017	ukončené		pokračují do dalšího roku	zaměření RK	
			celkem	z toho úspěšně		profesní	ostatní
celkem	668	668	593	559	21	99	569
z toho ženy	421	421	363	339	18	75	346
NIP	548	548	498	469	10	63	485
RIP	12	12	4	4	0	0	12
grantové projekty	108	106	90	85	11	36	72
uchazeči o zam.	667	667	592	558	21	99	568
zájemci o zam.	1	1	1	1	0	0	1
osoby se ZP	67	67	57	51	4	25	42

Prvním typem byly rekvalifikace zabezpečované ÚP ČR dle § 109 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti. Tyto rekvalifikace byly realizovány na základě veřejné zakázky „Realizace rekvalifikací v Ústeckém kraji 2015 - 2018“ vyhlášené dne 24. 3. 2015 a zveřejněné v centrálním registru veřejných zakázek, na portálu zadavatele a na webu esfcr.cz. Veřejná zakázka byla členěna na 53 dílčích částí,

cílem bylo vybrat dodavatele 40 různých typů rekvalifikací s důrazem na rekvalifikace ukončené zkouškou dle profesní kvalifikace. Vysoutěžít se podařilo celkem 32 dílčích částí na 27 různých typů rekvalifikací, z toho 17 typů rekvalifikací ukončených zkouškou dle profesní kvalifikace z oblasti gastronomie, obchodu, stavebnictví, strojírenství a sociální oblasti. Realizace prvních rekvalifikací byla zahájena v květnu 2016. Při zabezpečování rekvalifikací hrazených z finančních prostředků RIP a Grantových projektů spolupracovala KrP v Ústí n. L. a jednotlivá kontaktní pracoviště s realizátory projektů/příjemci dotací, kteří rekvalifikace pro cílové skupiny svých projektů prováděli zejména pomocí dalších subdodavatelů. Volba rekvalifikací vycházela hlavně z potřeb cílových skupin a z výsledků pracovní diagnostiky.

Vzhledem k situaci na trhu byly rekvalifikace realizovány v minimálních počtech stanovených v zadávací dokumentaci. Přesto se KrP v Ústí n. L. potýkala s problémem nezájmu uchazečů nebo zájemců o zaměstnání paradoxně zejména o rekvalifikace v oboru stavebnictví a strojírenství, tj. v oborech, o které je velký zájem na trhu práce a kde je velká šance na pracovní uplatnění.

Struktura účastníků zvolených rekvalifikací

Účastníci rekvalifikací zvolených	celkem v rekval.	zahájené v roce 2017	ukončené		pokračují do dalšího roku	zaměření RK	
			celkem	z toho úspěšně		profesní	ostatní
celkem	784	691	686	672	20	138	646
z toho ženy	192	175	171	168	3	53	139
NIP	667	576	637	624	20	113	554
RIP + GP	117	115	49	48	0	25	92
uchazeči o zam.	0	0	0	0	0	0	0
zájemci o zam.	762	673	667	653	18	138	624
osoby se ZP	22	18	19	19	2	0	22

Druhým typem byly zvolené rekvalifikace realizované dle § 109a zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti. Pomocí zvolené rekvalifikace lze efektivně reagovat na aktuální potřebu uchazeče nebo zájemce o zaměstnání i trhu práce.

Největší zájem měli uchazeči a zájemci o zaměstnání o rekvalifikace na pracovní činnosti: řídičské oprávnění na skupinu C a E + profesní průkaz, rozšíření řídičského oprávnění na skupinu D + profesní průkaz, svařování kovů (evropské i státní normy), strážný a pracovník v sociálních službách. Hlavním kritériem při schvalování žádostí byla návaznost a umístění na trhu práce, tj. nástup do zaměstnání nebo zahájení SVC po absolvování rekvalifikace. Úspěšnost umístění rekvalifikovaných uchazečů nebo zájemců o zaměstnání byla téměř 89 %.

Zaměstnanecké rekvalifikace

Zaměstnanecké rekvalifikace	počet dohod	počet zaměstnanců v rekvalifikaci
celkem	0	0

Zaměstnanecké rekvalifikace nebyly v průběhu roku 2017 realizovány žádné, neboť jsou pro zaměstnavatele výhodnější projekty ESF, především pak POVEZ II.

Poradenství

Poradenství uchazečům nebo zájemcům o zaměstnání zabezpečoval v roce 2017 ÚP ČR, KrP v Ústí n. L. na základě § 105 odst. 2 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, pouze interně, a to formou „Job clubů“ a „I-clubů“. Cílem interních poradenských programů byl zejména rozvoj schopností a podpora aktivního a efektivního vyhledávání zaměstnání účastníků se zaměřením zejména na jejich aktivaci a motivaci, orientaci na trhu práce, poskytnutí základních informací z oblasti pracovně právních vztahů a finanční gramotnosti, na zpracování osobní dokumentace, využití výpočetní techniky a internetu při hledání zaměstnání apod. Preferovány byly interaktivní metody práce s účastníky vedoucí k jejich aktivní účasti v programu a následně v aktivním hledání zaměstnání. Ve sledovaném roce bylo především poradenství zaměřeno na uchazeče s dlouhodobou evidencí. Těmto uchazečům se individuálně věnovali poradci formou pohovorů a vyhodnocovali jejich potřeby. Uchazeči byli například zařazováni do projektu „Iniciativa podpory zaměstnanosti mládeže pro region NUTS2 Severozápad v Ústeckém kraji“, který jim měl pomoci najít vhodné zaměstnavatele nebo si zvýšit svou kvalifikaci formou rekvalifikace či návratem do vzdělávání. Od ledna 2017 bylo poradenství posíleno pracovníky projektu PIPS („Podpora informačních a poradenských středisek ÚP ČR“), kteří se aktivně podílejí na poradenských programech.

Zástupci kontaktního pracoviště v Děčíně se úspěšně zúčastnili „Národní ceny kariérového poradenství“ s příspěvkem „Lonští deváťáci letošním deváťákům“, když se umístili na 1. místě.

Pracovní rehabilitace

Pracovní rehabilitace v Ústeckém kraji byla zabezpečována dle § 69 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, na základě podaných žádostí osobami se zdravotním postižením. S žadateli byly zpracovávány návrhy individuálních plánů pracovní rehabilitace, které se následně projednávaly v odborné pracovní skupině. Někteří žadatelé v průběhu přípravy vhodné formy pracovní rehabilitace získali zaměstnání nebo požádali o ukončení pracovní rehabilitace. Při výběru vhodné formy pracovní rehabilitace bylo využito sítě ergodiagnostických center v Ústeckém kraji.

Od března 2017 je posílena pracovní rehabilitace o pracovníky projektu OZP („Rozvoj systému podpory zaměstnávání osob se zdravotním postižením na volném trhu práce“), kteří se aktivně podílejí na zabezpečování pracovní rehabilitace. Celkem bylo v Ústeckém kraji podáno 18 žádostí o pracovní rehabilitaci a 14 klientů uzavřelo individuální plán pracovní rehabilitace. Za dané období proběhla 2x příprava k práci, 3x ergodiagnostika, 5x rekvalifikace a 12x poradenství ke zprostředkování zaměstnání. Další aktivity a výběr vhodných forem pracovní rehabilitace přecházejí do roku 2018.

6.3. Projekty ESF

V průběhu roku 2017 realizovala krajská pobočka Úřadu práce ČR v Ústí n. L. 3 regionálně zaměřené projekty financované prostřednictvím Operačního programu Zaměstnanost a státního rozpočtu ČR. Celkem bylo těmito projekty v roce 2017 podpořeno přes 3 700 osob a téměř 2 500 účastníkům pomohly najít zaměstnání.

První projekt s názvem „**Iniciativa podpory zaměstnanosti mládeže pro region NUTS2 Severozápad v Ústeckém kraji**“ je realizován od listopadu 2015 a předpokládané ukončení je v květnu 2019. Jeho hlavním cílem je řešit nepříznivou situaci mladých lidí ve věku 15 až 29 na trhu práce. Těmto lidem pomáhá osvojit si pracovní návyky a kompetence tak, aby došlo k jejich včasnému a trvalému uchycení na pracovním trhu. Projekt podporuje účastníky ve zvýšení jazykové vybavenosti či pracovní mobility v rámci zahraničního pracovního trhu prostřednictvím zahraničních stáží. Další aktivitou projektu je pomoc s návratem do vzdělávání, díky čemuž mohou účastníci dokončit potřebné vzdělání k následnému lepšímu uplatnění se na trhu práce. Projekt by svými aktivitami měl podpořit minimálně 2 500 mladých lidí.

Dalším je projekt „**Flexibilně do práce v Ústeckém kraji**“. Cílovou skupinou v tomto případě jsou uchazeči a zájemci o zaměstnání v Ústeckém kraji, kteří pečují o dítě do 15 let věku nebo osobu blízkou, nejčastěji seniory či osoby se zdravotním postižením. Realizace projektu začala od ledna 2016. Vzhledem k velkému počtu uchazečů o zaměstnání z cílové skupiny byl zvýšen počet účastníků z původních 1 200 na 3 500 osob a prodloužena realizace projektu do června 2023. Projekt pomáhá účastníkům odstraňovat překážky, které jim brání v návratu do práce. Řeší zejména problematiku sladění rodinného a pracovního života účastníků formou podpory flexibilních pracovních míst jako jsou např. zkrácené úvazky, pružná pracovní doba nebo práce z domova.

Poslední z realizovaných projektů nese název „**Společně to dokážeme v Ústeckém kraji**“ a řeší problematiku dlouhodobě nezaměstnaných uchazečů s nízkou kvalifikací, kteří trpí sociálním vyloučením, nebo jim sociální vyloučení hrozí. Projekt je v realizaci od dubna 2016 a předpokládané ukončení je v březnu 2019. Hlavním cílem projektu je pomoci účastníkům umístit se na trhu práce např. formou zprostředkovaného zaměstnání. Projekt by měl podpořit minimálně 1 300 osob, z nichž až 700 by mělo získat zaměstnání. V průběhu realizace projektu vzniklo 18 informačně poradenských center v sociálně vyloučených lokalitách kraje. V těchto centrech působí terénní pracovníci, kteří zodpovídají za práci s cílovou skupinou. Pomáhají především zprostředkovat účastníkům takový komplex služeb, který jim pomůže zapojit se do běžného života. Jde o individuální a skupinové poradenství, motivační aktivity, rekvalifikace a zejména zprostředkování vhodného zaměstnání. Vzhledem k tomu, že projekt řeší jeden z nejvýraznějších problémů Ústeckého kraje, je připravováno prodloužení realizace až do roku 2023 a s tím spojené navýšení počtu účastníků.

Konkrétnější informace o projektech je možno nalézt na portálu MPSV na adrese: http://portal.mpsv.cz/upcr/kp/ulk/projekty_esf.

6.4. Vyhodnocení cílů APZ stanovených na rok 2017

Pro rok 2017 byly ÚP ČR, KrP v Ústí n. L. stanoveny cíle, jejichž vyhodnocení za sledované období je následující:

- **snížení dlouhodobé nezaměstnanosti o 3 procentní body** = tento cíl se podařilo splnit. Podíl dlouhodobě nezaměstnaných (déle než 6 měsíců) se snížil z 60,5 % na 55,3 %, tzn. o 5,2 procentního bodu. V absolutním vyjádření se počet dlouhodobě evidovaných uchazečů snížil o 9 499 osob. Na celkovém

poklesu počtu uchazečů o zaměstnání se tedy tato skupina podílela ze 73 %. Práci s ní lze tudíž hodnotit jako úspěšnou.

- **snížení podílů uchazečů nad 12 měsíců v evidenci o 3 procentní body** = tento cíl se podařilo překročit. Podíl uchazečů s evidencí nad 12 měsíců se snížil ze 45,1 % na 40,7 %, tzn. o 4,4 procentního bodu. V absolutních číslech se počet těchto dlouhodobě evidovaných snížil o 7 251 uchazečů.
- **snížení podílu uchazečů do 30 let o 3 procentní body** = tento cíl se podařilo splnit pouze z části. Podíl uchazečů do 30 let se snížil z 23,5 % na 22,1 % tedy o 1,4 procentního bodu. V absolutním vyjádření se počet evidovaných v této skupině snížil o 3 480 uchazečů. K výraznějšímu snížení nedošlo zejména proto, že k poklesu docházelo i u ostatních věkových skupin. Práce s touto skupinou měla úspěch zejména díky projektu „Iniciativa podpory zaměstnanosti mládeže pro region NUTS2 Severozápad v Ústeckém kraji“.
- **snížení podílů uchazečů nad 50 let věku o 1 procentní bod** = tento cíl se nepodařilo naplnit. Podíl uchazečů nad 50 let věku se zvýšil z 31,1 % na 34,2 % tedy o 3,1 procentního bodu. V absolutních počtech však došlo k poklesu počtu uchazečů v této věkové skupině o 3 071 osob. Příčina je z části stejná jako u předchozího cíle. Této skupině jsme věnovali v rámci APZ zvýšenou pozornost a její zaměstnávání bylo zvýhodněno, nicméně konečný efekt byl nižší než u předchozích skupin.

Závěrem lze konstatovat, že ačkoliv se nepodařilo stanovené cíle zcela splnit, došlo i díky APZ k podstatnému snížení počtu evidovaných uchazečů v těchto problémových skupinách.

7. Cíle APZ pro rok 2018

Při realizaci APZ bude ÚP ČR, KrP Ústí n. L. postupovat v souladu se směrnicí Generální ředitelky č. 1/2017 „Realizace aktivní politiky zaměstnanosti Úřadem práce ČR“ ve znění pozdějších dodatků. Primárním cílem ÚP ČR je finančně podpořit zaměstnavatele, kteří přijímají do pracovního poměru takové uchazeče o zaměstnání, při jejichž pracovním uplatnění je použití finančního příspěvku nezbytné. Jde zejména o ty uchazeče o zaměstnání, u nichž dochází ke kumulaci různých handicapů na trhu práce (zhoršený zdravotní stav, dlouhodobá nezaměstnanost, vyšší věk, bydliště v mikroregionu s vysokou nezaměstnaností apod.). Při uplatnění jednotlivých nástrojů a konkrétních žádostí se bude sledovat a zajišťovat hospodárnost, efektivnost a účelnost vynakládání prostředků a vycházet při tom z toho, že cílem uplatnění těchto nástrojů je řešení a předcházení dlouhodobé nezaměstnanosti. Pracovní místa vytvořená s podporou APZ jsou určena zejména uchazečům, kterým nelze zajistit uplatnění jiným způsobem, tj. kategorie uchazečů, jimž ÚP ČR věnuje zvýšenou péči při zprostředkování zaměstnání (§ 33 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti). Jsou to zejména:

- uchazeči o zaměstnání vedení v evidenci nepřetržitě déle než 5 měsíců,
- uchazeči o zaměstnání, kterým je kvůli jejich zdravotnímu stavu, věku (absolventi bez praxe, mladí do 30 let a osoby nad 50 let) či péči o dítě věnována při zprostředkování zaměstnání zvýšená péče, či uchazeče

o zaměstnání, u nichž existuje důvodný předpoklad dlouhodobého setrvání v evidenci ÚP ČR,

- uchazeči o zaměstnání, jimž je potřeba věnovat zvýšenou péči z jiného důvodu bránícího jejich vstupu na volný trh práce. Za jiný závažný důvod je rovněž považováno ohrožení sociálním vyloučením z důvodu setrvávání v dlouhodobé nezaměstnanosti.

Z hlediska problémových skupin je považováno za prioritní snížení podílu dlouhodobě nezaměstnaných (déle než 6 měsíců) na celkové nezaměstnanosti, a to alespoň o 3 procentní body. Přičemž záměrem je snížit podíl uchazečů v evidenci déle 12 měsíců alespoň o 3 procentní body. Dalším z cílů bude snížení podílu mladých do 30 let věku na celkové nezaměstnanosti, alespoň o 2 procentní body a snížení podílu uchazečů nad 55 let věku, alespoň o 1 procentní bod. K dosažení těchto cílů budou využívány zejména tyto nástroje APZ:

Veřejně prospěšné práce

Jedná se zejména o práce nekvalifikované, spočívající v údržbě veřejných prostranství, úklidu a údržbě veřejných budov a komunikací nebo jiných obdobných činnostech ve prospěch obcí nebo ve prospěch státních nebo jiných obecně prospěšných institucí. Na VPP budou KrP Ústí n. L. přednostně doporučováni uchazeči, kteří jsou v evidenci ÚP ČR a patří do kategorie uchazečů, kterým je věnována zvláštní pozornost. Přednostně pak uchazeči:

- starší 50 let věku,
- kteří jsou vedeni v evidenci uchazečů nepřetržitě déle než 12 měsíců.

Pro financování tohoto nástroje budou prioritně využívány prostředky projektu „Nové pracovní příležitosti - VPP“.

Společensky účelná pracovní místa

Využívána budou zejména vyhrazená pracovní místa, která zaměstnavatel vyhradí pro uchazeče o zaměstnání. Tato místa budou sloužit k obnově pracovních návyků a kompetencí v konkrétních profesích. Ze strany ÚP ČR budou podporováni zejména uchazeči, kterým je nutno věnovat zvláštní pozornost. Přednostně pak uchazeči:

- starší 50 let věku,
- kteří jsou vedeni v evidenci uchazečů nepřetržitě déle než 12 měsíců,
- fyzické osoby do 30 let věku, které dosud neodpracovali více než 12 měsíců.

Pro financování vyhrazených pracovních míst budou prioritně využívány prostředky projektu „Nové pracovní příležitosti - SÚPM“.

Rekvalifikace

Prioritně bude využívána forma zvolené rekvalifikace, která se na základě zkušeností z minulého období jeví jako nejefektivnější a nejpružnější. Mimoto budou dle možností využívány i klasické rekvalifikace, které byly pro toto období vysoutěženy. Pro financování budou přednostně využívány prostředky projektu „Vzdělávání a dovednosti pro trh práce II.“ resp. „Podpora odborného vzdělávání zaměstnanců II.“ u zaměstnaneckých rekvalifikací.

Regionální individuální projekty

V rámci RIP se KrP Ústí n. L. chce věnovat hlavně snížení počtu evidovaných v rámci skupiny do 30 let věku díky projektu „Iniciativa podpory zaměstnanosti mládeže pro region NUTS2 Severozápad v Ústeckém kraji“.

Cílem je také snížení nezaměstnanosti v sociálně vyloučených lokalitách Ústecké kraje s využitím projektu „Společně to dokážeme v Ústeckém kraji“. Za úspěch bude považováno snížení podílu nezaměstnaných v těchto lokalitách o 1 procentní bod.

Posledním z připravených projektů je projekt „Flexibilně na trh práce“, který se zaměří na zaměstnávání osob po rodičovské dovolené a osob pečujících o osobu blízkou, a to zejména formou flexibilních forem zaměstnávání (zkrácené úvazky, práce z domova apod.).